

Col·lecció la Talaia, 26

Històries emboscades

Edicions Sidillà SL

La Bisbal d'Empordà 17100

info@edicionssidilla.cat

www.edicionssidilla.cat

© del text: Josep Cot i Antoni Gimeno

© de les il·lustracions: Laia Baldevey

© d'aquesta edició: Edicions Sidillà

Disseny i mapa de Taradell: J. Pujadó

Correcció: Xavier Cortadellas

Primera edició: agost 2024

Edicions Sidillà és soci protector d'Amics de la Bressola

Aquest llibre s'ha imprès a la Impremta Pagès, d'Anglès

ISBN: 978-84-128185-4-3

Dipòsit legal: Gi 1088 - 2024

L'edició d'aquest llibre ha rebut una subvenció de la Diputació de Girona

Tots els drets reservats. Si voleu fotocopiar parcialment aquest llibre, feu-ho legalment contactant amb CEDRO: 932720445 o cedrocat@cedro.org

JOSEP COT I ANTONI GIMENO

Històries emboscades

Contes i rondalles
de quan la gent vivia a bosc

Il·lustracions de Laia Baldevey

La Bisbal d'Empordà, 2024

Sumari

	Introducció	7
1.-	Seguint la tradició oral	8
2.-	Gent de bosc	11
3.-	Els arbres	25
4.-	Salvatgines de bosc	55
5.-	Molts dies bons fan un any dolent	99
6.-	Els carboners	123
7.-	Els llenyataires	155
8.-	Altres bosquerols	181
9.-	Traginers i raiers	201
10.-	Tecs i remeis	217
11.-	Festes i aplecs	236
12.-	Contes a la vora del foc	240
13.-	Personatges de conte	263
14.-	Bibliografia	278

Dedicat especialment als nostres nets:
Arnau, Clara i Bernat Gimeno,
i Arnau, Lluç, Nil, Marina i Nai Cot.

Introducció

Mig segle fa, que la destral aterra
les seculars alzines d'eixa serra,
penjats los llenyataires pels cingles del fondal
rebaten a l'abim les alzineres
on fumegen les piles carboneres,
i on els piteus forquilles i culleres
fabriquen amb els boixos de rabassut troncal.

Els muls aquelles timbes per escales
obertes amb destrals, picots i pales
pugen porucs traient-ne les cargues de carbó.
I sovint en fallar la ferradura
s'estimben malaurats des de l'altura
i més d'un traginer ple de paüra
dins de l'avenc feréstec ha fet un capbussó.

Als cops de la destral que allí ressona,
dels llenyataires l'enginyer s'adona
i diu: —Per eixa empresa me'ls miro mal einats,
si un cablerot d'acer de vora a vora
tiressin d'eixa afrau esglaiadora,
amb una corriola senzill fora
extraure els troncs d'alzina al fons carbonitzats.

Josep Falp i Plana

1.- Seguint la tradició oral

Gran part de la nostra cultura ens ha arribat a través de la transmissió oral. Tots els contes, històries, tradicions... provenen d'ella. Molts han estat recollits per diversos autors que n'han fet la seva versió. Aquestes versions difereixen les unes de les altres, segons les fonts on han anat a beure i les modificacions de l'autor.

És el cas de la història que s'explica del Bosc dels Plans. Va passar l'any 1984 i la vam poder recollir de viva veu dels seus protagonistes. Altres escriptors del mateix poble en van fer llurs versions, també recollides de primera mà. Amb això queda palès que en molt poc temps poden aparèixer diferents versions d'una mateixa història o d'un mateix conte.

Els contaires allargaven i modificaven els contes que explicaven segons llur memòria i destresa. Les explicaven tal com les havien sentit de llurs avis, amanint-les al seu gust.

El nostre interès sempre ha estat conèixer aquells temps en què els boscos catalans eren font de riquesa, on molts bosquerols trobaven un lloc per fer-se un jornal. Ha sigut a partir de la recollida d'aquestes feines que a les converses que hem mantingut han sortit, a més de les qüestions relacionades amb l'ofici, anècdotes, facècies, contalles... relacionades o no amb el treball i la vida al bosc.

Molts dels contes que presentem en aquest recull, els hem extret de les gravacions fetes als nostres informants. Algunes anècdotes les hem transcrit tal qual, mentre que en altres casos n'hem fet la nostra versió, indicant-ne sempre l'autoria.

També n'hi hem afegit alguns que havíem sentit explicar fa temps als nostres pares i als nostres avis. En aquests contes no hi posem cap autor.

Hem completat aquest aplec amb relats extrets de llibres i revistes d'una altra època. Els hem transcrit tal com es van publicar i n'hem anotat la procedència. Com que alguns d'aquests relats són anteriors a la normalització lingüística, ens ha semblat convenient adaptar-los al llenguatge actual.

Fins ben entrat el segle xx la religió tenia un gran pes en el dia a dia, d'aquí ve el sentit moral i místic de molts contes i llegendes. Aquesta realitat ens ha portat a revisar exvots i llibres de miracles on queden pintades i relatades les proeses de sants i verges a favor dels homes de bosc. També les hem afegit al recull.

Un exvot és una ofrena que es fa a un sant, a una santa o a una Mare de Déu en agraïment d'una gràcia rebuda. Fins fa ben poc algunes capelles de molts santuaris estaven atapeïdes d'aquestes ofrenes, moltes d'elles pintades en un tros de fusta o retauló, en el qual es representava l'escena de l'accident. Alguns d'ells fan referència a accidents de carboners, llenyataires i altra gent de bosc. Molt sovint, aquests accidents també quedaven narrats en els llibres de miracles dels santuaris.

Si quan nosaltres érem petits els dimonis, els fantasmes, els llops, els ogres o la mort ens feien estremir, ara aquests personatges més aviat fan riure i el que fan por son altres aspectes.

Conten que una vegada, no fa pas gaire, a l'hora d'anar a dormir, un galifardeu demanava al seu avi:

—Avi, explica'm un conte de por.

—D'acord. Heus aquí que fa molt temps, en un castell mig perdut en un bosc tenebrós...

—Va, avi, t'he dit un conte de por.

—Bé, a veure... En una nit de llamps i trons, un vailet que tornava a casa, se li aparegué el dimoni...

—Avi no! T'he dit que faci por de veritat.

—En un temps molt proper, va passar que un bon dia, en llevar-se un matí, en Peret va comprovar que el seu mòbil no funcionava... això mateix passava a tots els de casa, cap mòbil no funcionava...

—Avi, avi! Aquest fa massa por!

Aquest acudit, que hem sentit darrerament, ens pot il·lustrar sobre com han canviat les coses respecte a les pors de les criatures. Cal doncs que, quan llegim aquests contes, ens situem en èpoques passades.

2.- Gent de bosc

Amb alguns dels bosquerols que hem tractat, hem arribat a mantenir una certa complicitat pel nombre d'entrevistes que hem fet, per les vivències que hem mantingut amb ells o perquè, amb alguns d'ells, ja hi teníem una relació anterior. A tots aquests els hem dedicat unes línies que intenten mostrar el seu tarannà.

Família Adell

Carboners. Alfara de Carles (Baix Ebre).

Els germans Adell, l'Antònio i el Josep, juntament amb les seves esposes, la Carme Pallarès i la Maria Fontanet, formaven una colla de carboners que de ben joves deixaven la seva terra per anar a carbonar als boscos del Montseny. Allà van aprendre a fer la pila cerdana ja que havien començat a fer carbó amb pila de bandúrria, que era l'habitual a les terres de l'Ebre. Havíem passat llargues estones amb ells fent-la petar sobre llur vida al bosc, especialment el que suposava viure-hi tota la família. L'Antònio ens explicava:

—Treballàvem al Montseny i estiuejàvem al poble, ja que a l'estiu no es pot carbonar.

Com a bons tortosins, es desplaçaven a fer les campanyes del carbó amb els fills, l'Emília i el Juanito, amb els quals tinguérem també llargues xerrades. Després del Montseny, van passar a carbonar pels

bosc del Bertí i als voltants de Sant Feliu de Codines on en van acabar essent veïns.

—Un any, la vigília de sant Josep, va fer una nevada que no podíem sortir de la barraca. Sort que un dia abans vam anar a buscar un sac de pa aquí, a Sant Feliu. Vam haver d'estar dins de la barraca fins que la neu es va anar fonent. Per entretenir la canalla, cantàvem acompanyats pel so de dues culleres de fusta que jo feia sonar com si fossin unes castanyoles.

Un dia li preguntàrem què sabia de la malastrugança que representava encendre una pila en divendres, ja que havíem sentit a dir que en aquests casos el carbó no sortia bo. Ell ens va contestar que això eren falòrnies que no treien cap a res. La Carme, la seva dona, que ho havia sentit des de la cuina, traient el cap, va dir:

—Si, però tu no n'havies encès mai cap en divendres.

Albert Bertran

Carboner. Benifallet (Baix Ebre).

Era fill de carboners i havia crescut entre alzines i carboneres per les faldes del Montseny. Allà va conèixer altres famílies tortosines, entre elles la dels Adell. Amb aquests van tornar a coincidir més endavant a Sant Feliu de Codines, on es van instal·lar.

Així que en va tenir l'ocasió va fer la seva primera pila al Papiol, a la plaça del poble. Des d'aleshores es va dedicar a carbonar per tota la zona del Vallès. Estimava el bosc i s'hi trobava com a casa.

Els darrers anys de la seva vida, quan el carbó anava de baixa, ell encara feia petites piles, d'unes quaranta cargues¹, per a les seves

1 Càrregues. Sovint també en deien així. [Nota del corrector]

despeses i per a les d'altres famílies que encara l'utilitzaven. Es feia portar la llenya ja tallada a mida i l'empilava en el seu hort on, per cert, s'havia construït una barraca. És en aquest espai on vam passar llargues estones de conversa i de cantades mentre miràvem com empilava i coïa el carbó.

Quan penso en els Adell que han mort en tan poc de temps, tinc temences. Aleshores canto per oblidar i fer-me companyia. La cançó espanta les penes i distreu, així com la feina de l'hort, no fent sempre la mateixa, variant, ara aplego faves, ara preparo planter, ara rego... i així es fa curt el dia.

Pere Cantal

Jornaler de bosc. Seva (Osona).

En Pere era fill dels masovers del mas Serrabardina de Seva. Allà va aprendre l'ofici. Ja de ben petit ajudava a les tasques de camp i del bosc. Una gran part de la seva vida va transcórrer fent jornals de bosc.

En Pere és un home inquiet, afable i molt obert, amant de les converses. Xerrar amb ell és una delícia. Les seves explicacions sempre són acurades i entenedores. Entre d'altres, ens va explicar fil per randa el funcionament del forn de pinyes de Serrabardina, com també la recollida de les glans pels porcs que anaven a parar al jub de glans del mas.

Tot i la seva avançada edat, es mantenia força bé quan un matí de primavera ens va acompanyar al bosc i ens va fer una demostració pràctica de com fer un bon costal.² Un vespre ens el vam trobar a can Costa i Font fent quatre costals per a l'exposició dels Tonis de Tardell. Aquell home no parava. Quan ens va veure, ens va dir:

---

² Feix gros de llenya com els que es cremen en un forn de coure pa, de rajoler, etc. *Diccionari de la llengua catalana*.

El fet és fer-ho veure, no cal treballar. Només cal portar una destral a la mà i voltar pel bosc. Tothom creurà que esteu fent feina.

Però ell no parava.

Antònio Francès

Jornaler de bosc. Caldes de Montbui (Vallès Occidental).

Quan ell era ben petit, els seus pares es van fer càrrec d'una masoveria al Maresme. Allà, a mes de les feines del camp, es va iniciar en el treball al bosc per poder arrodonir els ingressos familiars recollint pinyes, fent feixos o tallant llenya. Més endavant va anar a viure a Caldes de Montbui on va continuar guanyant-se la vida fent de jornaler, tant en feines de camp com de bosc.

Primer era la sega, llavors, les patates. O anava a plantar patates o anava a segar a França, una cosa o l'altra, o a batre, a fer paller, sempre el que em donava més calés.

Quan acabàvem les patates anàvem a tallar a bosc. L'hivern el teníem ocupat al bosc. Quan s'arribava allà a últims d'abril, ja anàvem a arrencar patates i després tornàvem al bosc a fer les súties.³

---

3 Clot fet a terra on es crema la llenya per a fer carbó, *Diccionari català valencià balear*. A les Gavarres, a la Vall del Llémèna i, si més no, a altres punts del nostre país, en deien *carbó de ferrer* i el feien en un clot a terra en un forat rodó. El foc era de rabasses i l'apagaven amb aigua. En deien també *carbó de sútia*, encara que, en el Montseny, possiblement perquè per fer-lo s'utilitzaven rabasses, en deien *carbó de rabassó*. Per fer carbonet, en canvi, el clot era més allargat: feia dos metres de llarg i un de fons, s'hi posava una llauna o una tola al damunt i el foc es feia amb branquetes. Cortadellas, Xavier; Costa, Ernest. *El temps del carbó*. Associació d'acció per al Patrimoni. La Bisbal d'Empordà, 1995.

També tallàvem alzines rebrotades, fèiem gavella⁴ i esporgàvem els pins per fer-ne torrats⁵ i costals. El bruc s'havia de negociar. Collíem les soques més grosses del bruc, les descalçàvem i en miràvem la mida. Si eren massa petites les tornàvem a tapar⁶.

Un dia ens va portar al bosc del Prat de Dalt, amb en Salvador Tusell també de Caldes, per explicar-nos sobre el terreny com s'ho feia per treure i preparar les soques de bruc.

Salvador Gispert

Carboner i bosquerol. Sant Hilari de Sacalm (La Selva).

En Salvador, que sempre ha sigut home de bosc, durant molts anys va destacar en concursos de tallada de troncs i es va proclamar durant molts anys campió de Catalunya i d'Espanya. En donen fe la gran quantitat de trofeus i copes que decoren la seva llar.

Em sembla que era petit, que quasi no servia per a res més, hòstia que s'escapava, hòstia que arplegava jo. La vida de l'aprenent de bosc no era gens fàcil. Treballar amb quatre o cinc homes fets i drets t'espavilava en quatre dies, ja que no tenien gaires miraments i eres l'ase dels cops.

Jo no soc home de bosc, jo «so» fet al bosc! Havia

---

4 Gavell de llenya. *Diccionari català valencià balear*. En aquest diccionari, un gavell és un braçat o un feix. En el sentit que ho van sentir els autors d'aquest llibre, era un feix fet de matolls i arbustos destinat al forn de calç i d'obra. [Nota del corrector]

5 Tros de llenya que es deixa estar algunes hores dins el forn perquè es rosteixi i que després es fa servir per a fer llum al forn (*Diccionari Català Valencià Balear*).

6 Naturalment el que tapaven eren les rabasses. [Nota del corrector]

tocat moltes coses al bosc, havia fet carbó, havíem tallat el castanyer, que en dèiem les perxes, els arbres... Ho havia tocat tot al bosc, menys el rodell. Aquí a Sant Hilari no n'hi ha de suro, però tombant al cantó d'Arbúcies, Santa Coloma de Farnés... Jo amb el suro hi havia anat molt.

Després del suro, tallar, netejar, carboneres, carretes a mans... Aquí teníem molta feina amb el castanyer. A Sant Hilari, hi havia tres serradores de castanyer. Pels anys 50-60 hi havia 500 bosquerols aquí, a Sant Hilari, tots catalans. Un sol amo havia tingut fins a 40 treballadors.

Vam quedar un dia per acompanyar-lo en un recorregut pels boscos on ell havia carbonat. La seva filla Iolanda, ens va fer de xofer. Transitant per aquells camins i boscos en Salvador ens va mostrar aquí i allà les restes de les barraques on havia hivernat així com també les places on havia carbonat, mentre ens explicava històries de temps passats.

Cinto Grau

Carboner. Sanaüja (Alta Segarra).

En Cinto Grau, el Tirolet, havia nascut l'any 1933 i, quan només comptava amb cinc anys, es va quedar orfe de mare. Com que el pare, en Salvador, carboner, fill i net de carboners, pràcticament vivia al bosc, a ell el van acollir uns familiars. Però ben aviat ja vivia i carbonava amb el pare. Van ser quaranta anys d'ofici.

Als 10 anys vaig començar a anar a bosc i als 12 vaig començar a anar seguit. Ja els ajudava a fer totes les feines que convenia però de feines pesades no me'n feien fer.

Emborri-
mar⁷, plegar carbó,
cosetes d'aquestes més sen-
zilles. Hi havia dormit set-
manes, em posava allà a l'ull
de la carbonera que és ben calent, a terra, no em calien
gaires mantes, amb una manteta a sobre en tenia prou.

El pare ja era valent, ja, perquè no dormia ni nit ni dia, vigilant les piles, sols de tant en tant una «capciro-
nada» per trencar el son i ja en tenia prou. Passava que
tenia massa carboneres amb foc i això «llavors» costava.
Una vegada va fotre una pila a foc que van sortir mil
sarrions, eh? No donava l'abast i llavors es fotia nerviós.

Quan a l'estiu paràvem, sempre deia «ja no en vull
fer més de carbó...» i vinga raons que aquí i que allà.
Quan havia acabat l'estiu, anava a trobar al Magí, el
tractant i li deia: «“Buenu”, què farem?». Ja hi tornava.

A en Cinto ens el va presentar en Lluís Castanys, un estudiós de la zona. En la primera trobada va ser en Lluís qui ens va donar gran part de les explicacions, mentre que en Cinto restava a l'aguait i ens

---

7 Cobrir la pila de troncs per fer carbó amb brancada tendra, abans de colgar-la amb terra. [Nota dels autors] A l'Empordà, en tot cas, en deien embalumar. Vegeu també emborrim. *Diccionari Català Valencià Balear* i *El temps del carbó*. [Nota del corrector]

observava encuriosit, però recelós. En trobades posteriors va ser molt més cordial i comunicatiu.

Ramon Guimerà

Guardabosc. Vallibona (Els Ports).

En Ramon va néixer a Vallibona i, segons ens explicava, per aquelles terres tothom havia treballat una hora o altra al bosc. Ens deia:

Allà, menys el secretari, el capellà i el metge, i, si n'hi havia, el practicant, tots els altres, al carbó. Paraven per la sega, que ja s'havia acabat la campanya del carbó. Després de la sega preparaven els horts i tornaven al carbó. Les dones s'ocupaven dels horts.

Ell ens va explicar com feien la pila de bandúrria, tant diferent de les que coneixíem.

Durant molts anys va ser guardabosc per la zona del Vallès, aquí el vam conèixer i vam tenir l'oportunitat d'acompanyar-lo pel bosc, escoltant les explicacions sobre la feina que hi feia.

Parlant de l'abandó dels boscos, en Ramon ens va explicar:

Una vegada em van proposar utilitzar persones que estiguessin a l'atur per netejar els boscos. Jo els vaig dir: «Però si prendran mal! A més cal saber el què es talla!»

Es referia al fet que fer bé aquestes feines cal un aprenentatge. El dall, la destral, la serra... són eines que cal saber utilitzar.

Més tard, parlant amb en Frederic Tormo, agent rural d'Osona, li vam comentar que bona part dels nostres coneixements sobre la feina de guardabosc ens els havia transmès en Ramon. A en Frederic se li va il·luminar la cara i ens va dir:

Jo el vaig tenir de mestre quan estudiava per agent rural.

Joan Sancho

Escorçaire. Sant Feliu de Codines (Vallès Oriental).

De fet el Joan era jornalero, principalment de bosc. Al llarg dels anys quaranta i cinquanta es va dedicar a la neteja de bosc i, sobretot, a fer escorça. D'entrada, com a bon bosquerol, era un home que mantenia les distàncies, però, quan l'havies tractat una mica, el seu tracte era cordial.

Gràcies a ell vam tenir l'oportunitat de presenciar sobre el terreny com se les amania per netejar bosc, fer gavella i escorçar un pi. Un matí d'hivern, acompanyats per en Jaume Vilardell, ens vam dirigir al bosc. Allà en Joan, amb el fato de les eines que encara conservava, es va posar a la feina. Ja tenia els seus anys, malgrat tot va enfilar-se dalt d'un pi mentre l'observàvem amb un cert temor, ja que, evidentment, no tenia l'agilitat dels anys en què s'hi havia dedicat. Tot i això, ell feliç, amb el cigarro a la boca, un braç abraçat al pi i l'aixol ben subjectat amb l'altra mà, va començar a fer caure l'escorça. Nosaltres l'observàvem embadalits, però amb l'ai al cor. En Joan se'n sortí molt bé i, amb poca estona, ja havia escorçat⁸ tot el pi.

Quan l'anàvem a veure a casa seva, davant d'un got de mistela de la seva bota del racó, ens havia explicat un munt d'històries i facècies referents als anys que havia treballat al bosc.

Família Victori

Pinyonaires. Taradell (Osona).

Els germans Victori, l'Antònia i en Joan, provenien d'una família de pinyonaires de Sant Julià de Vilatorrada que es van instal·lar a Tara-

---

8 Vegeu també escorçar. *Diccionari Català Valencià Balear*. [Nota correctora]

dell. Ells, que de joves havien anat a ajudar al pare i a l'oncle a recollir pinyes al bosc, són els que ens van explicar tot el procés d'extreure el pinyó.

A can Pinyot, la llar familiar, encara conserven totes les eines que havien utilitzat: ganxos, espinadores, garbells, una escala de gat... L'Antònia recordava:

Quan la família anava a collir pinyes nosaltres també hi anàvem i ens passàvem el dia jugant al bosc. Jo em delia per ajudar el pare. Als catorze anys em van fer anar a la fàbrica. M'aixecava a les cinc del matí per anar-hi, però a la tarda els anava a ajudar. Comptava les pinyes que queien, ullava mitjanament on queien. Però no podia vigilar el pare i el tiet alhora; vigilava el pare i si em deia: «Ara ja estic d'aquest pi», vigilava el tiet.

En Joan hi afegia:

Aquí, sobre les terrasses de Mont-rodon, si hi ha alguns estimballs, avall va! També hi anàvem. Quan tens catorze anys baixes per allà on te fot i encara ho trobes divertit.

Jaume Vilardell

Contractista de boscos i llenyataire. Sant Feliu de Codines (Vallès Oriental).

Va ser en gran part gràcies al Jaume que vam iniciar aquesta recerca, ja fa uns quants anys. Tractant i tallador de tota la vida, ens va introduir en el coneixement dels oficis de bosc.

El meu pare tenia un peu al bosc i l'altre, al taller, a més de serrar llenya construïa i reparava carros, i feia

tota mena de mànecs per a eines, llançadores d'alzina i garrots d'acàcia per als telers... Això és el què l'ocupava més hores. Per a les llançadores, la fusta havia de ser neta i sense cap grop. Ben aviat vaig ajudar a mon pare. Després vaig anar al bosc.

Quan vaig començar a treballar al bosc, era molt jove. Encara recordo que vam tallar una pinassa grossa així, que la picàvem entre tres, dos per aquí i un per allà. Quan tallàvem amb destral, tallàvem i pelàvem, ho fèiem tot. Als disset anys ja vaig comprar la primera motoserra. A partir d'aquest moment jo tallava els arbres, els esbrancava i els altres anaven pelant. Donava feina als quatre que em venien al darrere.

N'havien vingut molts a treballar amb mi al bosc: en Pere Carlos, en Maltildo, el Dàtil, el Zinc, l'Espalté, que venia de tant en tant, el Misses, Quel del molí, l'Àngel, el Merla, el Miquel, que li deien l'Alcalde de Múrcia...

Jo havia «disfrutat» molt al bosc, quan tenia temps anava a buscar si trobava algun terme dels que em faltaven, o trobava alguna cova que només la sé jo.

També hem parlat amb altres persones que en el seu moment havien treballat al bosc i de qui hem tret algunes anècdotes.

Francesc Casadevall

Traginer i fill de traginers. Taradell (Osona).

Magí Coscollola

Tractant i transportista de carbó. Torà (Solsonès).

Josep Cuch

Propietari de boscos. Cànoves i Samalús (Vallès Oriental).

Maria Freixa

Filla i esposa de carboners. Taradell (Osona).

Josep Inglès

Pagès i bosquerol. Sallagosa (Alta Cerdanya).

Vicenç Massana

Arrossegador. Vilada (Berguedà).

Rafel Obis

Bosquerol. Prades (Baix Camp).

Joan Paré

Propietari de boscos. Sant Feliu de Codines (Vallès Oriental).

Candi Peipoch

Pagès i bosquerol. Taradell (Osona).

Pere de Taradell

Caçador i amant de la natura. Taradell (Osona).

Mercè Pietx

Llibretera. Vic (Osona).

Gemma Sas

Infermera. La Granadella (Les Garrigues).

Joan Serra

Jornaler de bosc. Sant Feliu de Codines (Vallès Oriental).

Frederic Tormo

Agent rural en actiu. Santa Eulàlia de Riuprimer (Osona).

Lola Vallmitjana

Filla de carboners. Sant Feliu de Codines (Vallès Oriental).

